

8.10.2024

ORIMATTILAN YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN LAUSUNTO ETELÄ-SAVON ELY-KESKUKSELLE UUDENMAAN VESIHUOLLON ALUEELLISESTA YLEISSUUNNITELMALUONNOKSESTA

Orimattilan ympäristövaliokunta on Orimattilan ympäristönsuojeluviranomaisena tutustunut Uudenmaan vesihuollon alueellisen yleissuunnitelmaluonnokseen.

Taustaa

Orimattila on aikoinaan ollut osa Uudenmaan aluetta ja kuulunut Uudenmaan ELY-keskuksen alaisuuteen. Tältä ajalta lähtien Orimattilalla ja Myrskylällä on ollut yhteisiä vesihuollon tavoitteita vesihuollon turvaamiseksi ja Porvoonjoen valuma-alueen vesienhoidontavoitteiden saavuttamiseksi.

Vesihuollon yhteistyö nykyään

Orimattilan puhtaan veden saannin turvaaminen on edellyttänyt Viiskivenharjun pohjavesivarojen käyttöönottoa Orimattilan yhdyskunnan tarpeisiin. Uusi vedenottamo on saanut vedenottoluvan ja se on rakennettu. Myrskylän vesihuoltolaitos on osakas Loviisanseudun Vesi Oy:ssä ja ostaa talousveden kokonaan Loviisanseudun Vesi Oy:ltä. Vesihuoltolaitoksella ei ole omia vedenottamoita.

Myrskylän kunnan jätevedenpuhdistamon saavuttaessa elinkaarensa pään Myrskylän keskitetyn jätevesihuollon turvaaminen edellytti jätevesien johtamista isompaan puhdistamoon Orimattilan kaupungin Vääräkosken jätevedenpuhdistamolle. Tämä toteutettiin vast'ikään siirtoviemärillä pumppaamoinen. Siirtoviemärin rakentaminen on vaatinut myös vesistöjen alituksia.

Kehittämistarpeista

Orimattilan ympäristövaliokunta tunnistaa hyvin luonnoksessa mainitut kehittämistarpeet taloudessa ja omaisuuden hallinnassa sekä verkostojen saneerauksessa, ylikunnallisessa yhteistyössä, riskienhallinnassa ja varautumisessa, jätevesiviemäreiden toimintavarmuudessa, digitaalisissa ratkaisuissa, vesihuoltohenkilöstön määrän ja osaamisen varmistamisessa, vihreän siirtymän kiertotaloudessa ja haja-asutusalueiden vesihuollon kehittämisessä.

Käytännön kokemuksen kautta Orimattilan ympäristövaliokunta painottaa Myrskylän ja Orimattilan välisessä jätevesiyhteistyössä erityisesti jätevesipumppaamoiden riskienhallinnan kannalta niiden huolellisempaa sijoittelua, niiden varustamista varavoimakoneilla, pumppaamoylivuotojen riskianalyysojen laatimista ja niiden edellyttämien toimenpiteiden ennakoimista, siirtoviemäreiden vuotovesien hallintasuunnitelmien laatimista pohja/pintavesiseurantoinen sekä Orimattilan Vääräkosken jätevedenpuhdistamon kapasiteettikapeikkojen hallintasuunnitelmaa.

Orimattilan Pakaan kylä on sekä Viiskivenharjun pohjavesivarojen käyttöönotossa että Myrskylän kunnan jätevesisiirtoviemäriin toteutuksessa jäänyt hankalaan tilanteeseen vesihuoltolaitosten toteuttamiskustannuksia minimoitaessa. Pakaan kylän asukkaiden vesihuollon turvaaminen edellyttää jatkossa osittain keskitettyä viemärointiä ns. herkkien alueiden vaikutusalueella. Tämän toteuttamiseen on tulevaisuudessa löydettävä käytännön ratkaisu riittävällä kunta/elykeskusrajat ylittävällä investointituella. Lisäksi osa Pakaan kylän asutuista kiinteistöistä ei pysty jatkossa turvautumaan omaan kaivoveteensä sen huonon laadun ja terveysriskien takia. Tämä asia on pystyttävä korjaamaan jatkossa riittävällä kunta/elykeskusrajat ylittävällä investointituella.

Niin Orimattilan kuin Uudenmaan rajalla olevien kuntien haja-asutusalueiden vesihuollon kehittäminen edellyttää terveellä taloudellisella pohjalla tapahtuvaa yhteistyötä ja pintavesien ekologisen tasapainon huomioon ottamista.

Kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien kunnosta on pystyttävä pitämään huolta ja niiden käytön edellyttämistä sakokaivo/umpisäiliölietteistä tulee huolehtia siten, että lietteiden tyhjennys ja jatkokäsittely tehdään säännöllisesti ja jätteet toimitetaan mahdollisimman lähellä sijaitsevalle, asianmukaiset vastaanottoluvat omaavalle puhdistamolle. Tämä edellyttää myös säännöllistä yhteistyötä eri valvontaviranomaisten välillä yli kunta/elykeskusrajojen ja yhteisten toimintatapojen luomista ja onnettomuusharjoitusten pitämistä yhdessä vesihuoltolaitosten kanssa esimerkiksi Porvoonjoen valuma-alueella, Pakaanojan valuma-alueella, Myrskylän jätevesisiirtoviemärin vesistöjen alituskohdissa ja pumppaamoilla sekä Viiskivenharjun pohjavesialueen läheisyydessä.

Suunnitteluvaihtoehdoista

Suunnitelmaluonnoksessa (sivu 51) Lapinjärven Porlammin jätevesien johtaminen Myrskylän kautta Orimattilaan ei Orimattilan ympäristövaliokunnan mielestä ole realistinen ottaen huomioon Orimattilan Vääräkosken jätevedenpuhdistamon nykykapasiteetti, jätevesisiirtoviemärin puutteellinen riskienhallinta sekä Porvoonjoen veden laadun hyvän tilan saavuttamisedellytykset. Taulukon 17 (sivu 66) mukaan Lapinjärven Porlammin jätevesien johtaminen Myrskylän kautta Orimattilaan edellyttäisi noin XX miljoonan euron kokonaiskustannuksia, noin XX euron käyttökustannuksia sekä kokonaisvuosikustannus 3% olisi noin XX euroa vuodessa. Jäteveden vastaanotto/käsittelykustannukset olisivat noin XX euroa vuodessa.

Suunnitelmaluonnoksessa ei ole ollenkaan tehty ympäristövaikutusten arviointia eikä riskienhallinta-arviointia Porvoonjoen osalta.

Sivulla 69 todetaan, että Porlammin viemäröintialueen jätevesien johtamisen kannattavuus Orimattilaan on ainoa asia mitä on hyvä tarkastella kun puhdistamo tulee käyttöikänsä päähän. Tällainen tarkastelu ei ole enää nykyaikaa eikä ole voimassa olevan ympäristölainsäädännön tavoitteiden mukainen.

Suunnitelmaluonnoksen sivulla 72 todetaan, että Porlammin jätevesienkäsittelyn ja -johtamisen ratkaisu sijoittuu tarkastelukauden loppuun ja tarvittavat toimenpiteet ovat odotettavissa vuoden 2050 jälkeen.

Suunnitelmaluonnoksen sivulla 79 toisaalta suunnitellaan Lapinjärvelle, Loviisalle ja Myrskylälle sekä Loviisanseudun Vesi Oy:lle eri asteista yhteistyötä myös jätevesipuolella Loviisan suuntaan.

Suunnitelmaluonnoksen liitteen 4 mukaan Lapinjärvi Porlammin jätevesimäärän ennustetaan pysyvän vuonna 2050 samana kuin nykyisin eli 150 m³/d.

Suunnitelmavaiheen kuuleminen

Orimattilan ympäristövaliokunta edellyttää, että Orimattilan ympäristönsuojeluviranomaiselle annetaan lausunnonantomahdollisuus myös siinä vaiheessa, kun varsinainen suunnitelma on nähtävillä.

Orimattilassa 8.10.2024

ORIMATTILAN YMPÄRISTÖVALIOKUNTA

ORIMATTILAN KAUPUNKI

PL 46

16301 ORIMATTILA

ymparisto@orimattila.fi

 ORIMATTILA

ORIMATTILAN KAUPUNKI
Erkontie 9, PL 46, 16301 Orimattila
orimattila.fi

